

Quadern de **MÚSICA 5**

A. Castañer - M. Femenía - M.A. Ibiza - S. Sánchez

- Conèixer les grafies convencionals dels elements que conformen el llenguatge musical.
- Practicar la lectura i la grafia musical.
- Identificar les distintes qualitats dels sons: intensitat, duració, timbre i altura.
- Reconèixer auditivament i visualment els diferents instruments musicals.
- Practicar la respiració i la relaxació.
- Controlar el pols i l'accent en les melodies.
- Conèixer les diferents comunitats autònomes i la seua música.
- Utilitzar el silenci com a actitud indispensable en les audicions i explicacions.
- Escoltar atentament i relaxadament la música.
- Interessar-se i respectar les audicions.
- Reconèixer i identificar els diferents timbres mitjançant l'audició.
- Interpretar amb la flauta o els instruments de xicoteta percussió diferents ritmes, aplicant correctament la velocitat i indicadors d'intensitat.
- Conèixer el timbre i les característiques dels instruments de percussió, la veu, la dolçaina i la gaita.
- Interpretar cançons amb la flauta i el seu acompanyament instrumental.
- Assimilar els nous conceptes presentats i relacionar-los amb els ja tractats.
- Identificar i relacionar audicions amb imatges presentades.
- Interpretar mitjançant la lectura i els instruments els diferents termes treballats referents al moviment.
- Conèixer les alteracions.
- Establir relacions d'equivalència entre les diferents figures musicals.
- Conèixer l'escala pentatònica.
- Treballar amb l'anàlisi de compassos i d'interval·ls.
- Articular les notes *do₃, re₃, mi, fa, sol, la, si, do₄, re₄, mi₄* amb la flauta.
- Treballar i refermar la lectura musical.
- Interpretar mitjançant la lectura i els instruments els diferents termes treballats referents a la intensitat.
- Escoltar atentament les audicions i reconèixer en elles les diferents qualitats del so, com també les activitats proposades referents a dictats.
- Identificar mitjançant l'escolta, fragments musicals xicotets.
- Aconseguir diferenciar i ordenar els fragments escoltats.
- Conèixer en línies generals els períodes musicals i els compositors més destacats des del Cant Gregorià fins al romanticisme.
- Reconèixer auditivament la música dels períodes musicals.
- Cuidar i responsabilitzar-se dels materials comuns de l'aula.
- Millorar l'autoestima i la confiança en si mateix.

- Llenguatge musical:**
- Repàs de tots els conceptes tractats en cursos anteriors
 - Nom de notes amb línies addicionals
 - Línies divisòries
 - Les alteracions
 - Armadura
 - El treset
 - L'escala pentatònica
 - Anàlisi de compassos
 - Anàlisi d'interval·ls
 - Altura
 - Timbre
 - Duració
 - Intensitat

- Ritme:**
- Xicoteta percussió
 - Acompanyaments rítmics

- Expressió vocal i instrumental:**
- Judes Macabeu (G.F. Haendel)
 - Oh! When the saints
 - Les timbales i jo (Miguel. A. Ibiza)
 - La bateria i jo (Miguel. A. Ibiza)
 - El *blues* de Marfil (Miguel. A. Ibiza)
 - O Sole mio (E. di Capua – A. Mazzucchi)
 - El festival (Miguel. A. Ibiza)
 - Cançó de bressol (J. Brahms)
 - Toca la gaita (Miguel. A. Ibiza)
 - Cançons populars de comunitats autònomes:
 - Andalusia: Una vieja y un candí
 - Castella-Lleó: Ya se van los pastores
 - Canàries: Palmero sube a la palma
 - Catalunya: Els tres tambors
 - País Basc: Aldapeko
 - Aragó: La manzana nació verde
 - Comunitat Valenciana: Ramonet
 - Galícia: Naveira do mar

- Instruments:**
- Repàs dels estudiats en cursos anteriors
 - La gran percussió I: bombo, caixa, gong, congues, platerets, bongos
 - La gran percussió II: timbales, temple-blocks, bateria
 - La gran percussió III: lira, vibràfon, campanes tubulars
 - La veu
 - Classificació de les veus
 - La dolçaina
 - La gaita

- Agrupacions instrumentals:**
- Grup de percussió
 - Orquestra
 - La banda

Racó històric

- Època:**
- Renaixement
 - Barroc
 - Classicisme
 - Romanticisme

- Compositors:**
- Tomás Luis de Victoria
 - Johann Sebastian Bach
 - Antonio Vivaldi
 - Georg Friedrich Haendel
 - Franz Joseph Haydn
 - Wolfgang Amadeus Mozart
 - Ludwig van Beethoven
 - Francisco Asenjo Barbieri
 - Frédéric Chopin

- Relacionats amb l'entreteniment:**
- Buscar diferències
 - Sopes de lletres
 - Mots encreuats
 - Contes musicals
 - Puzles

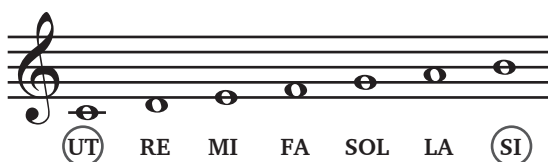
- Discriminar i representar correctament les diferents qualitats del so.
- Esforçar-se per aconseguir bons resultats en l'emissió de la veu, així com en la interpretació instrumental.
- Identificar els diversos elements del llenguatge musical.
- Identificar instruments i classificar-los segons famílies.
- Dominar el grafisme de l'escriptura convencional del llenguatge musical.
- Reconèixer i enumerar correctament els timbres escoltats.
- Reconèixer les diferents etapes de la Història de la Música.
- Mostrar curiositat cap als sons de l'entorn.
- Seguir l'audició a través de musicogrames.
- Coordinar correctament els moviments rítmics per a acompanyar cançons.
- Utilitzar correctament els instruments de percussió.
- Realitzar correctament i amb enteniment els exercicis proposats.
- Participar activament en les activitats i jocs proposats.
- Prestar atenció en les explicacions i adoptar una actitud positiva.
- Integrar-se en les activitats grupals.
- Coordinar-se correctament amb la resta del grup.
- Respectar la interpretació vocal i instrumental dels companys i companyes.
- Valorar el silenci com a element imprescindible per a l'execució musical.
- Mostrar interès per la neteja i l'ordre en la realització dels treballs individuals i col·lectius.
- Mostrar-se participatiu a classe.
- Respectar i cuidar el material de música.

RACÓ HISTÒRIC.

- ### Activitats complementàries:

- ### Activitat 1.– Entona.

Solució:

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 2**, per al pentagrama A i **pista 3** per al B, i completar els pentagrames.

Solució:

Activitat 2.– Presentar la nota do_3 amb la flauta i interpretar els ritmes proposats.

Activitat 3.– Tocar amb la flauta l'Himne a Sant Joan Baptista de l'activitat 1 de la pàgina anterior.

Activitat 4.— Entonar i tocar amb la flauta el fragment popular de G.F. Haendel, cd, **pista 4.**

■ PÀGINA 5

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la comunitat Andalus amb la sevillana UNA VIEJA Y UN CANDÍ.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Andalus en el mapa.

Solució:

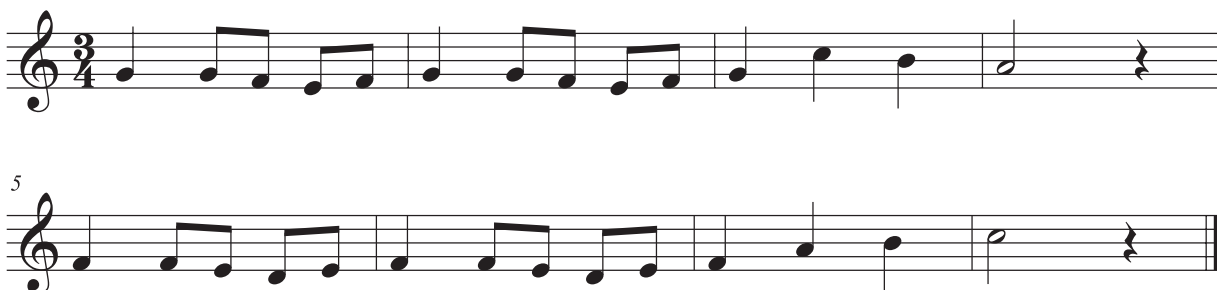
Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 5**.

Activitat 3.– Acompanyar la cançó amb les làmines i les claus. En aquesta activitat els alumnes s'organitzaran per grups i interpretaran els ritmes en les zones ombrejades que apareixen sobre els pentagrames de la cançó.

■ PÀGINA 6

Activitat 1.– Traslladar les notes i els ritmes al pentagrama i entonar-lo.

Solució:

Activitat 2.– Escriure el significat dels símbols i expressions.

Solució:

D.C.

Da Capo. Anar al principi per a tornar a repetir.

Allegro

Indica que s'ha de portar un temps alegre durant l'execució de la partitura.

Calderó: parada momentània sobre la figura en la qual se situa.

Largo

Indica que s'ha de portar un temps lent durant l'execució de la partitura.

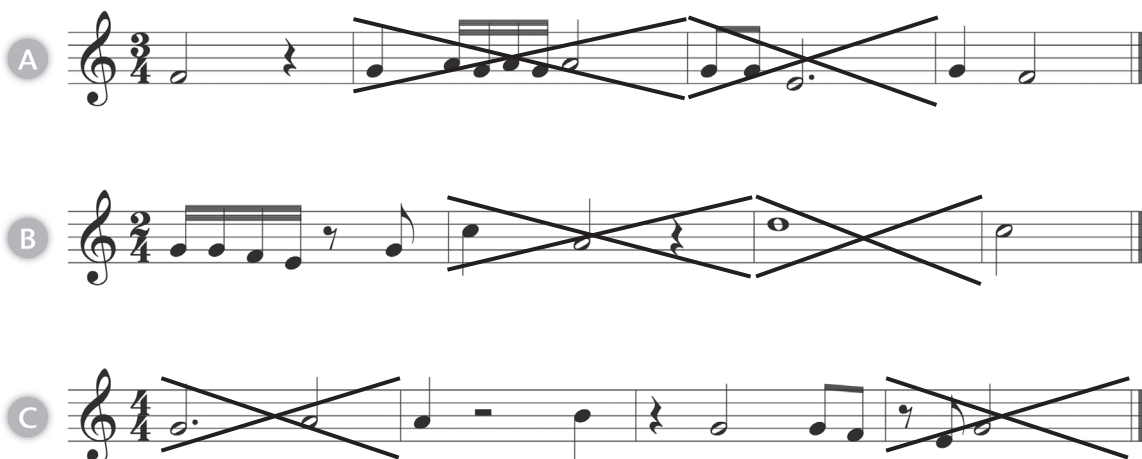

Signe de repetició. Tot el fragment que precedeix a aquest signe ha de ser repetit.

■ **PÀGINA 7**

Activitat 3.– Encercla els compassos incorrectes.

Solució:

Activitat 4.– Dibuixar segons s'indica.

Solució:

Silenci de negra

Negra

**Silenci de
blanca**

Blanca

Silenci de redona

Redona

Silenci de semicorxera

Semicorxera ▶

Silenci de corxera

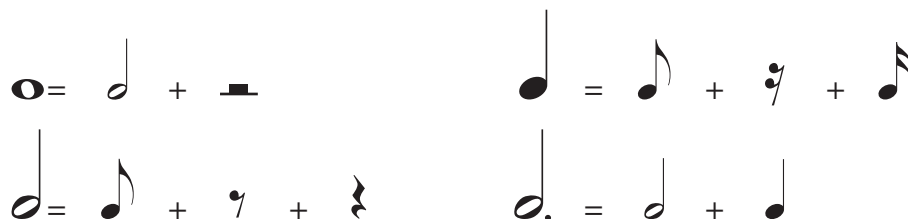

Corxera

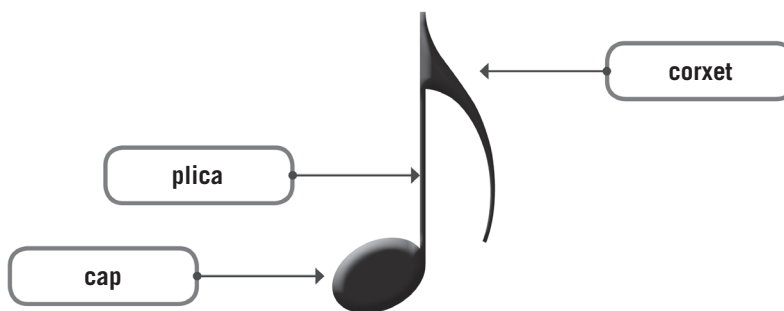
■ PÀGINA 8

Activitat 5.— Completar amb valors de figures. Aquesta activitat presenta diverses possibilitats. La figures que presentem a continuació són unes possibles solucions.

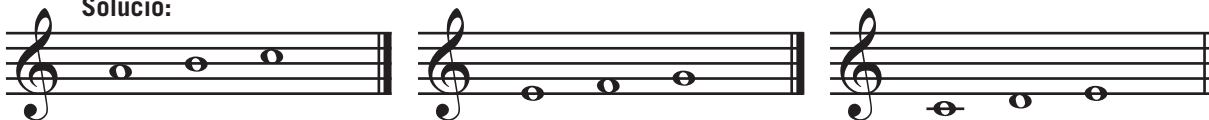
Activitat 6.— Escriure les parts de la corxera.

Solució:

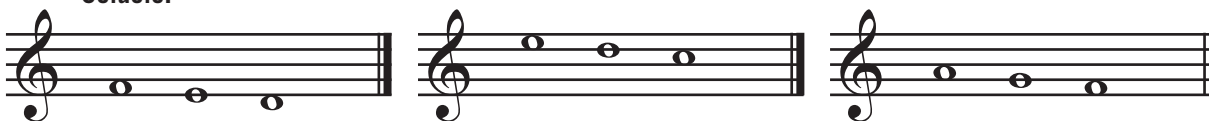
Activitat 7.— Segons l'ordre ascendent escriure les notes anteriors i posteriors.

Solució:

Activitat 8.— Segons l'ordre descendent escriure les notes anteriors i posteriors.

Solució:

■ PÀGINA 9

Activitat 1.— Reconèixer visualment els instruments estudiats escrivint el seu nom.

Solució:

1	Oboé	7	Trompa
2	Trompeta	8	Fagot
3	Tuba	9	Violoncel
4	Contrabaix	10	Flauta travessera
5	Clarinet	11	Trombó
6	Violí	12	Guitarra (flamenca)

■ **PÀGINA 10**

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 6** per al pentagrama A i **pista 7** per al B, i completar els ritmes.

Solució:

Activitat 2.– Completar els mots encreuats.

Solució:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	G	U	I	T	A	R	R	A	
2	R			R		E	E	T	V
3	E	L	S	O	L			E	E
4	G	L		M	A			P	N
5	O	A		B			T	M	T
6	R	T		O	T		O	O	
7	I	I			U	U	G	R	
8	A			D	B	A	A	T	
9		I	T	U	A	L	F		D
10	O	B	O	E		C			O

■ **PÀGINA 11**

RACÓ HISTÒRIC.

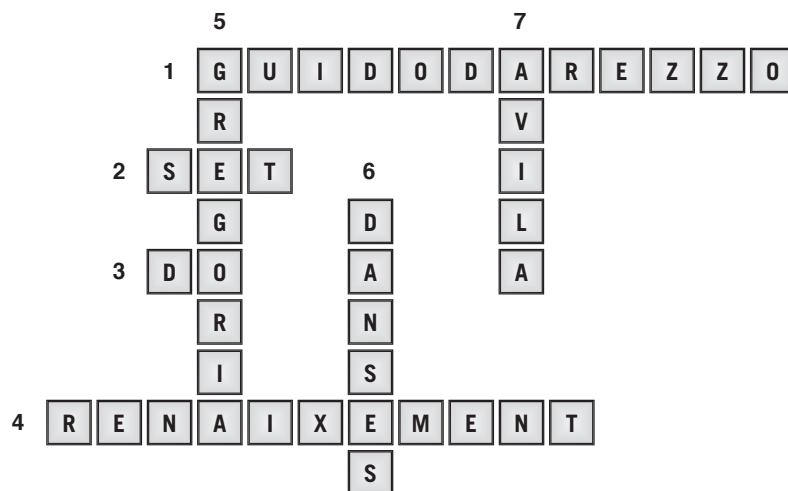
- Llegir i comentar el text referent al Renaixement i al compositor Tomás Luis de Victoria.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Renaixement i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar també material audiovisual per a estudiar eixes èpoques i moviments artístics.
- En la **pista 8** podran escoltar la cançó ¡Ay!, linda amiga (Anònim – S. XVI) característica del Renaixement.

Activitat 1.– Completar els mots encreuats seguint les pistes.

Solució:

■ PÀGINA 12

Activitat 1.– Entonar les notes amb les vocals proposades a fi d'aprendre a vocalitzar.

Activitat 2.– Entonar la cançó “¡Ay!, linda amiga”, característica del Renaixement i cantar-la amb la lletra. Opcionalment es pot utilitzar la **pista 8**.

■ PÀGINA 13

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

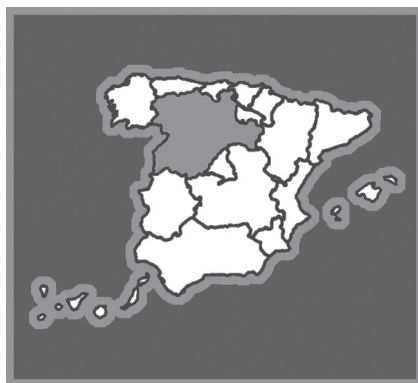
Presentem la comunitat de Castella-Lleó amb la cançó YA SE VAN LOS PASTORES.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat de Castella-Lleó en el mapa.

Solució:

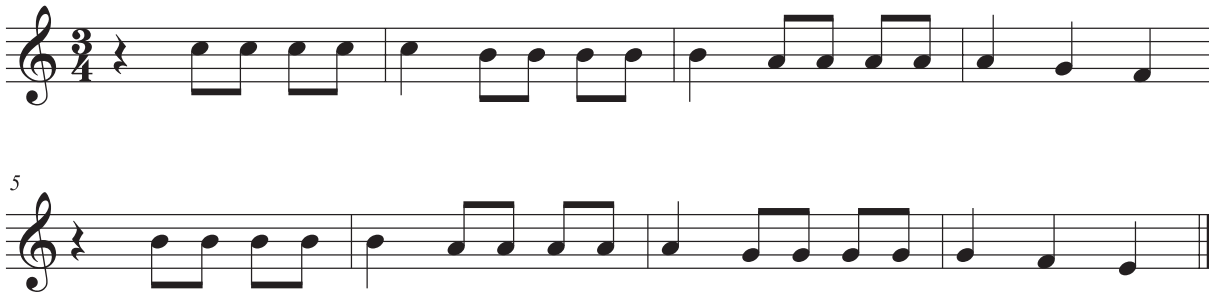
Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 9**.

Activitat 3.– Acompanyar la cançó amb els panderos i caixes xineses. En aquesta activitat els alumnes s'organitzaran per grups i interpretaran els fragments proposats segons les indicacions del professor/a.

■ **PÀGINA 14**

Activitat 1.– Traslladar les notes al pentagrama i entonar el fragment.

Solució:

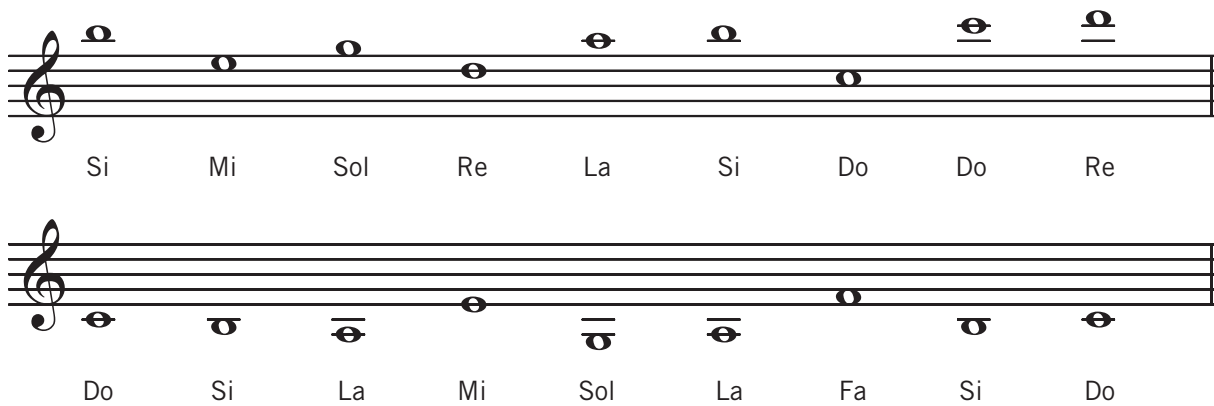
Activitat 2.– Aprendre el nom de les notes que s'escriuen fora del pentagrama i copiar-les per a refermar-ne l'escriptura.

Activitat 3.– Solució: LÍNIES ADDICIONALS.

■ **PÀGINA 15**

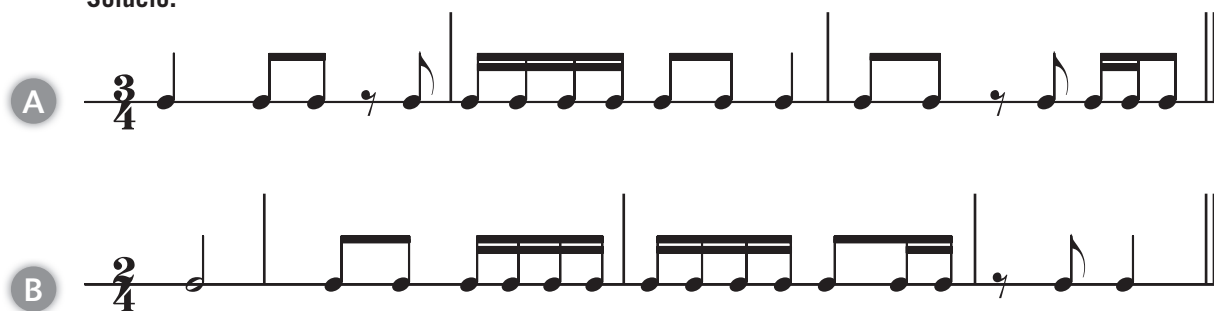
Activitat 4.– Escriure el nom de les notes.

Solució:

Activitat 5.– Col·locar les línies divisòries.

Solució:

Activitat 6.– Col·locar les pliques a les notes.

Solució:

■ PÀGINA 16

Activitat 7.– Escriure el nom de les notes.

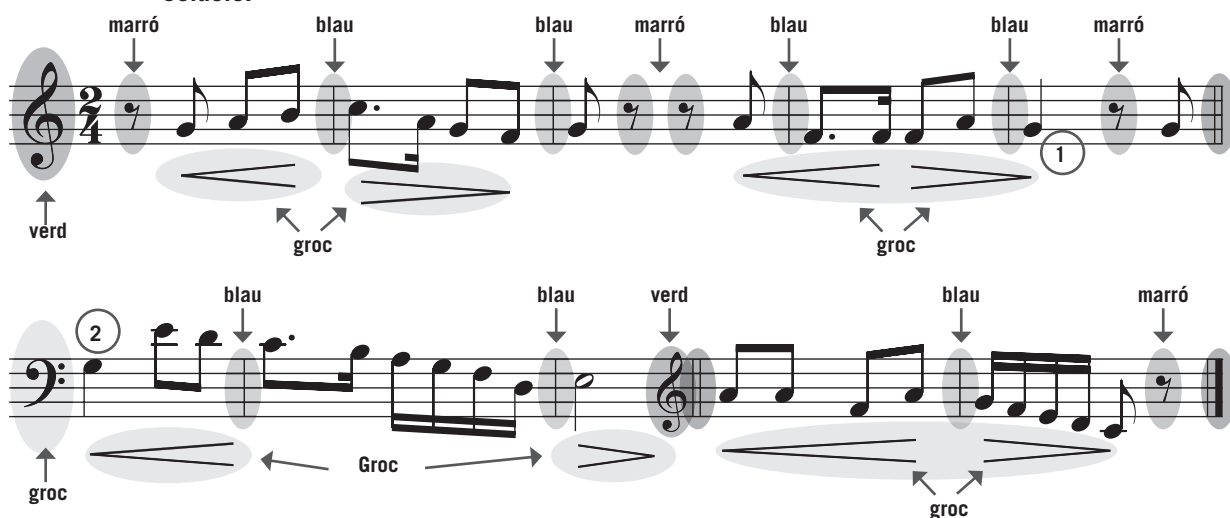
Solució: *do, re, mi, fa, sol, la, si.*

Activitat 8.– Escriure el nom dels objectes que apareixen i separar les síl·labes. En elles es troba el nom de les notes. Segons l'escala de *do*, esbrinar les que falten.

Solució: *Re-vistes – Llava-do-ra – So-fa.* Tenim *do, re, fa*, per tant, falten: *mi, sol, la* i *si*.

Activitat 9.– Seguir les instruccions.

Solució:

Activitat 10.– Escoltar el cd, **pista 10** i completar les notes que hi falten.

Solució:

■ PÀGINA 17

Activitat 1.– Escoltar en el cd, **pista 11**, el timbre dels instruments de percussió que presentem i escriure'n el nom.

Solució:

PLATERETS

BOMBO

GONG

CAIXA

CONGUES

BONGOS

AGRUPACIÓ INSTRUMENTAL: Grup de percussió.

- Llegir la informació.
- Es recomana fer un dibuix dels instruments que formen eixa agrupació i ampliar la informació.
- Elaborar un mural sobre eixos instruments.
- Escoltar com sona un grup de percussió en el cd, **pista 12**, amb la peça de percussió TAULA SUKKARA de Bassam Ayoub.

■ PÀGINA 18

Activitat 2.– Completar els noms dels instruments. Per a facilitar l'activitat es presenten les fotos dels instruments.

Solució:

1 Piano	5 Llaüt
2 Bandúrria	6 Batuta
3 Faristol	7 Metrònom
4 Flauta	

Activitat 3.– Observar les fotos i escriure el nom de cada agrupació.

Solució:

QUINTET DE VENT

QUINTET DE METALL

QUARTET DE CORDA

Activitat complementària:

- Recordar el nom i les característiques dels instruments que formen eixes agrupacions.

■ PÀGINA 19

RACÓ HISTÒRIC.

- Llegir i comentar el text referent al Barroc i al compositor Johann Sebastian Bach.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Barroc, així com les d'un dels compositors més destacats i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar també material audiovisual per a estudiar eixes èpoques i moviments artístics.
- Elaborar un mural amb els compositors més importants del Barroc.
- En la **pista 13** podran escoltar un fragment de la TOCATA i FUGA EN Re m, BWV 565 de J. S. Bach, peça característica del compositor i època.

Activitat 1.– Observar la partitura escrita per J.S. Bach i contestar les preguntes.

Solució:

- Hi ha 10 pentagrames.
- Hi ha 20 blanques.
- Per a 3 veus.

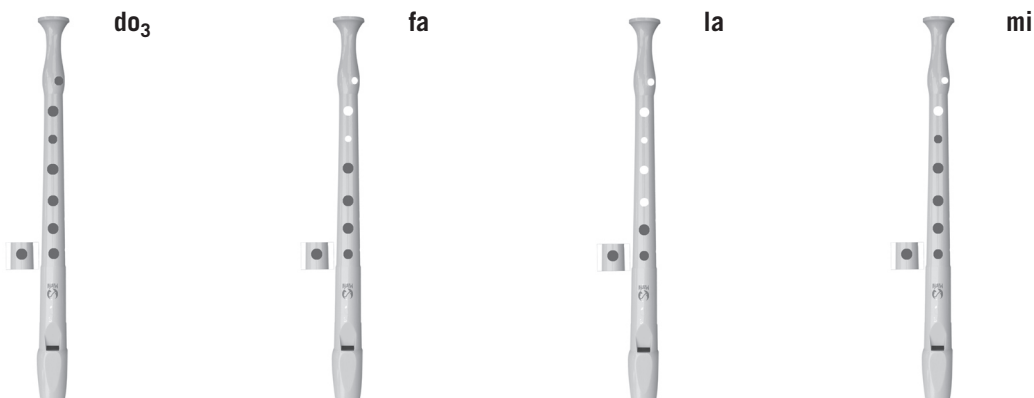
Activitat 2.– Interpretar el ritme del coral anterior amb paraules, amb palmes i amb instruments de percussió.

■ PÀGINA 20

Activitat 1.– Inventar una melodia i interpretar-la amb la flauta. Resposta lliure.

Activitat 2.– Pintar els forats de les flautes segons corresponga.

Solució:

Activitat 3.– Interpretar amb la flauta i l'acompanyament instrumental cd, **pista 14**, la cançó popular americana Oh! When the saints.

■ PÀGINA 21

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la Comunitat Canària amb la cançó PALMERO SUBE A LA PALMA.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Canària en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, pista 15.

Activitat 3.– Contestar a la pregunta.

Solució: La ISA és la dansa típica de les illes Canàries.

Activitat 4.– Quines notes formen la cançó?

Solució:

Activitat 5.– Quins ritmes utilitza?

Solució:

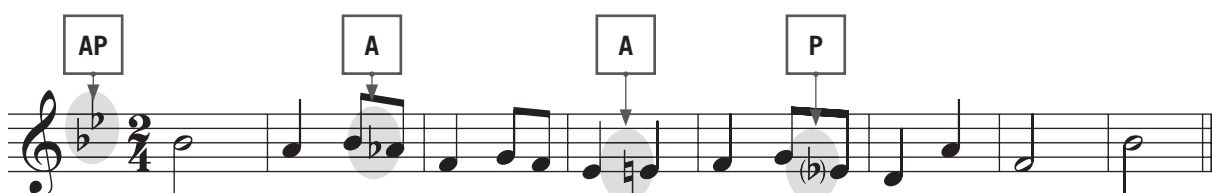

■ **PÀGINA 22**

LLenguatge Musical. Presentar les alteracions com també el nom i la funció que exerceixen al llarg d'un fragment musical. **ALTERACIONS PRÒPIES** són les que estan en l'armadura. **ACCIDENTALS**, les que apareixen en el transcurs d'una obra i no són les de l'armadura i de **PRECAUCIÓ** les que apareixen entre parèntesis per a recordar al músic que aqueixa nota està alterada.

Activitat 2.– Assenyalar els distints tipus d'alteracions.

Solució:

■ **PÀGINA 23**

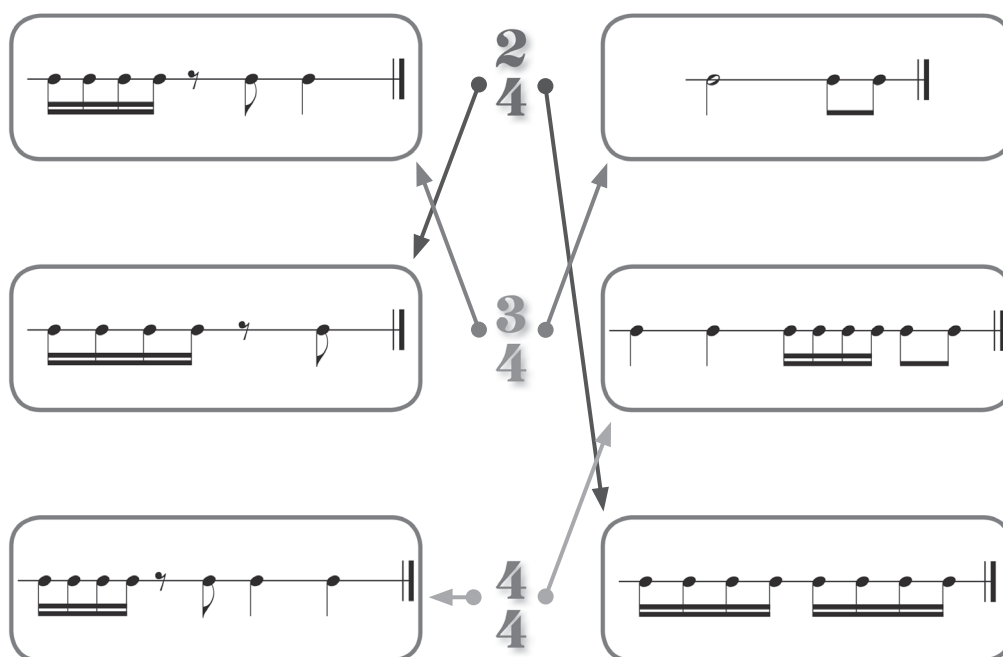
Activitat 3.– Traslladar les notes proposades al pentagrama, entonar-lo i interpretar-lo amb la flauta.

Solució:

Activitat 4.- Relacionar.

Solució:

■ PÀGINA 24

Activitat 5.– Assenyalar amb roig els sostinguts, amb verd els bemolls i amb taronja els becaires.

Solució:

LLENGUATGE MUSICAL. Explicar l'ARMADURA i la seua funció.

Activitat 6.– Assenyala les notes alterades.

Solució:

■ PÀGINA 25

INSTRUMENTS: La gran percussió II

- Llegir la informació.
- Es recomana fer un dibuix dels instruments en un foli i copiar la informació.
- Amb tot això, elaborar un mural a classe sobre els instruments o un quadern recopilatori de tots els instruments estudiats.
- Escoltar en el cd, **pista 16**, el timbre dels tres instruments: timbales, temple blocks i bateria.

Activitat 1.– Escollar el cd, **pista 17** i escriure el nom de l'instrument que sona.

1 TIMBALES

2 BATERIA

3 TEMPLE-BLOCKS

4 BATERIA + TEMPLE-BLOCKS

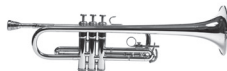
AGRUPACIÓ INSTRUMENTAL. Presentar l'ORQUESTRA i ampliar la informació d'altres fonts.

Escollar com sona l'orquestra en el cd, **pista 18** amb la SIMFONIA NÚM. 7, en La M, OP. 92, *Vivace* de L. van Beethoven.

■ PÀGINA 26

Activitat 2.– Classificar els instruments per famílies.

Solució:

■ PÀGINA 27

RACÓ HISTÒRIC.

- Llegir i comentar el text referent als dos famosos compositors Antonio Vivaldi i Georg Friedrich Haendel del Barroc.
- En la **pista 19** podran escoltar fragments de LA PRIMAVERA (A. Vivaldi) i de L'AL·LELUIA (G.F. Haendel) separats per uns segons.

Activitat 1.– Respondre a les preguntes.

- Solució:**
- A) Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Haendel.
 - B) Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Haendel.
 - C) Les quatre estacions.
 - D) Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Haendel.
 - E) Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Haendel.
 - F) Segles XVII i XVIII.
 - G) Segles XV i XVI.
 - H) Tomás Luis de Victoria.

■ PÀGINA 28

Activitats 1 i 2.– Interpretar amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd les cançons LES TIMBALES i JO (**pista 20**) i LA BATERIA i JO (**pista 21**).

■ PÀGINA 29

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la comunitat de Catalunya amb la marxa ELS TRES TAMBORS.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Catalana en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 22**.

Activitat 3.– Què és una marxa?

Solució: Una marxa és una obra musical caracteritzada pel seu marcat ritme i moviment. És utilitzada generalment per a marcar el pas.

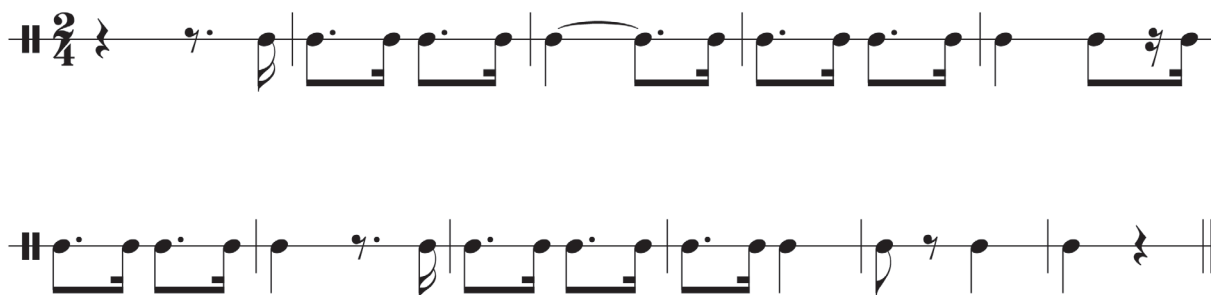
Activitat 4.– Quines notes formen la cançó?

Solució:

Activitat 5.– Quins ritmes utilitza?

Solució:

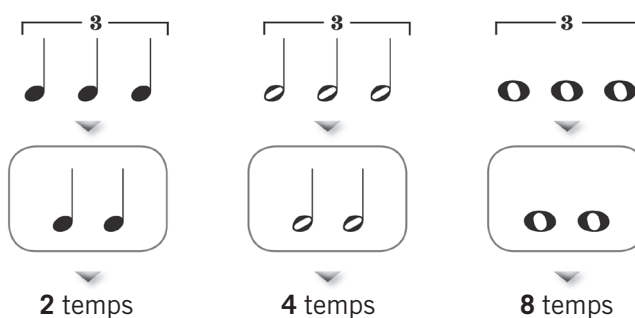

■ PÀGINA 30

LLENGUATGE MUSICAL. Presentar i explicar el treset.

Activitat 1.– Escriure les equivalències corresponents als tresets.

Solució:

Activitat 2.– Escollar el cd, **pista 23** i assenyalar quan reconeguen el treset.

Solució:

	X			X		X			X
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Activitat 3.– Interpretar el fragment rítmic amb paraules, palmes i qualsevol instrument de percussió.

■ PÀGINA 31

Activitat 4.– Escoltar el cd, **pista 24** i ordenar els fragments.

Solució:

<p>1</p>	<p>3</p>
<p>5</p>	<p>6</p>
<p>2</p>	<p>4</p>

Activitat 5.– Traslladar al pentagrama els fragments ordenats i entonar-los.

Solució:

Activitat 6.– Contestar les preguntes.

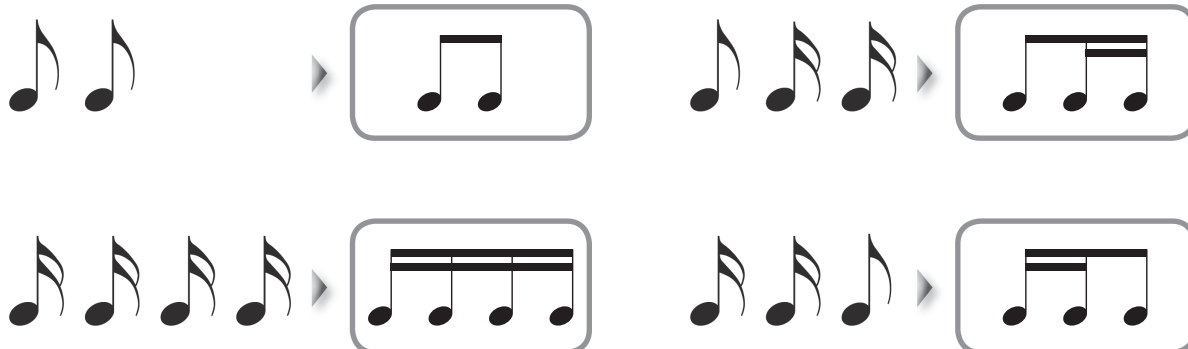
Solució:

- La funció de la lligadura és unir 2 o més notes del mateix nom a fi de prolongar-ne la duració.
- La paraula *Allegretto*, ens informa que la peça musical que interpretarem tindrà un aire o moviment alegre.

■ PÀGINA 32

Activitat 7.– Escriure les figures unides pel corxet.

Solució:

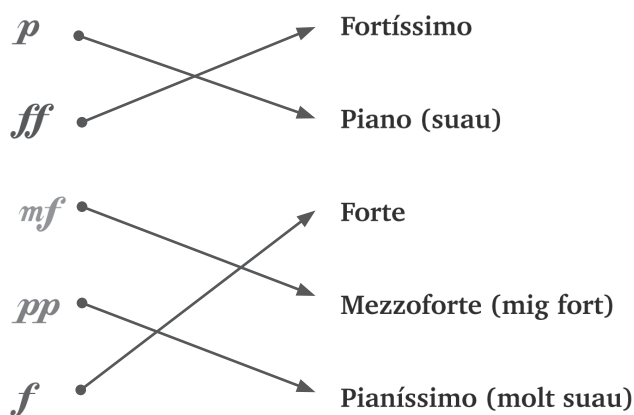
Activitat 8.– Escriure el fragment sense repeticions i entonar-lo.

Solució:

Activitat 9.– Unir amb fletxes.

Solució:

■ Pàgina 33

INSTRUMENTS: La gran percussió III

- Llegir la informació.
- Fer un dibuix dels instruments en un foli i copiar la informació.
- Elaborar un mural amb tots els instruments de la Gran percussió.
- Escoltar el timbre de cada instrument en el cd, **pista 25**.

Activitat 1.– Escotar el cd, **pista 26** i escriure l'instrument que sona.

Solució:

1	VIBRÀFON	4	TIMBALES
2	CAMPANES	5	LIRA
3	BATERIA	6	TIMBALES + CAMPANES

AGRUPACIÓ INSTRUMENTAL:

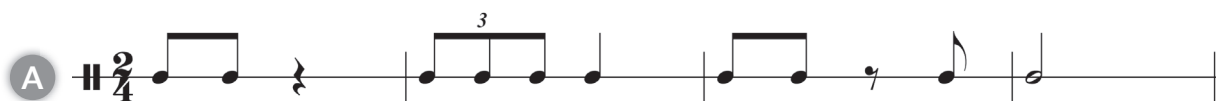
- Llegir la informació sobre la BANDA DE MÚSICA i ampliar-la d'altres fonts.
- Escoltar com sona una banda en el cd, **pista 27**, interpretant la marxa mora AL-MARIYYA, de Miguel A. Ibiza.

Nota: Explicar que la percussió que se sent està composta pels instruments estudiats en aquestes unitats.

■ **Pàgina 34**

Activitat 2.– Escoltar i completar els ritmes.

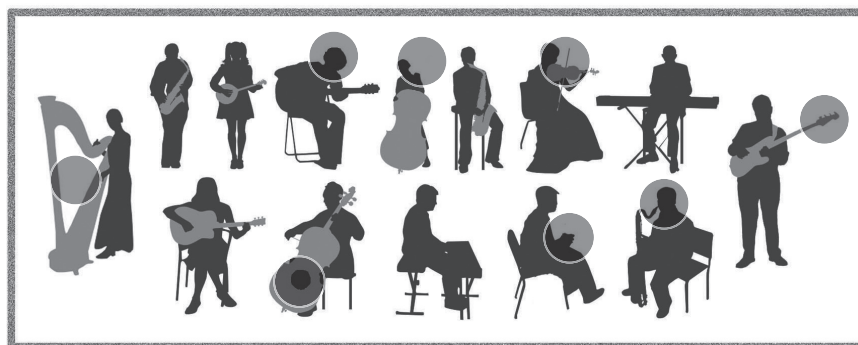
Cd, pista 28. Solució:

Cd, pista 29. Solució:

Activitat 3.– Buscar les 8 diferències. **Solució:**

■ PÀGINA 35

RACÓ HISTÒRIC.

- Llegir i comentar el text referent al Classicisme.
- Observar les fotos dels compositors, llegir i comparar les seues biografies.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Classicisme i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.

- Ampliar les biografies dels compositors Haydn i Mozart.
- Buscar material audiovisual per a estudiar les èpoques i moviments artístics.
- En la **pista 30**, poden escoltar un fragment de la SIMFONIA NÚM. 41 “JÚPITER”, *Allegro Vivace* de W.A. Mozart.

Activitat 1.– Contestar a les preguntes.

Solució:

- A)** Entre el Barroc i el Romanticisme.
- B)** La música era entretinguda i expressiva, agradava molt al públic.
- C)** Wolfgang Amadeus Mozart.
- D)** Franz Joseph Haydn.
- E)** Tomás Luis de Victoria, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Georg Friedrich Haendel, Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart.

■ Pàgina 36

Activitat 1.– Tocar amb la flauta els fragments rítmics proposats.

Activitat 2.– Presentar la nota la mi_4 i interpretar el pentagrama.

Activitat 3.– Interpretar EL *BLUES* DE MARFIL amb l'acompanyament instrumental del cd, **pista 31**.

■ PÀGINA 37

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la comunitat del País Basc amb la cançó ALDAPEKO.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Basca en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 32**.

Activitat 3.– Quines notes formen la cançó?

Solució:

Activitat 4.– **Solució:**

Moderato

8

roig

blau → *mf*

15

verd roig verd taronja verd

23

blau → *f*

verd taronja taronja taronja verd

29

taronja taronja taronja verd

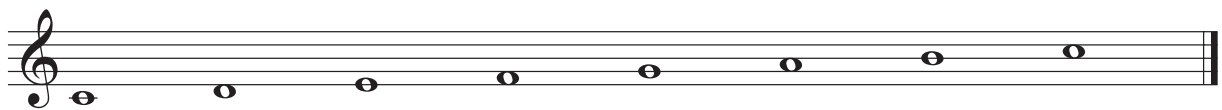
verd

PÀGINA 38

LLENGUATGE MUSICAL. Presentar l'escala pentatònica.

Activitat 1.– Escriure l'escala de do.

Solució:

Activitat 2.– Escriure les diferències entre les 2 escales.

Solució: En l'escala pentatònica, les notes *fa* i *si*, no apareixen.

Activitat 3.– Col·locar les línies divisòries.

Solució:

A

B

■ PÀGINA 39

Activitat 4.– Col·locar les pliques i entonar el fragment.

Solució:

Activitat 5.– Sumar el valor de les figures.

Solució:

	+		=	<div>4</div>
	+		=	<div>2</div>
	+		=	<div>4</div>
	+		=	<div>5</div>
	+		=	<div>3</div>
	+		=	<div>2</div>

■ PÀGINA 40

Activitat 6.– Escriure si són ascendents o descendents els intervals.

Solució:

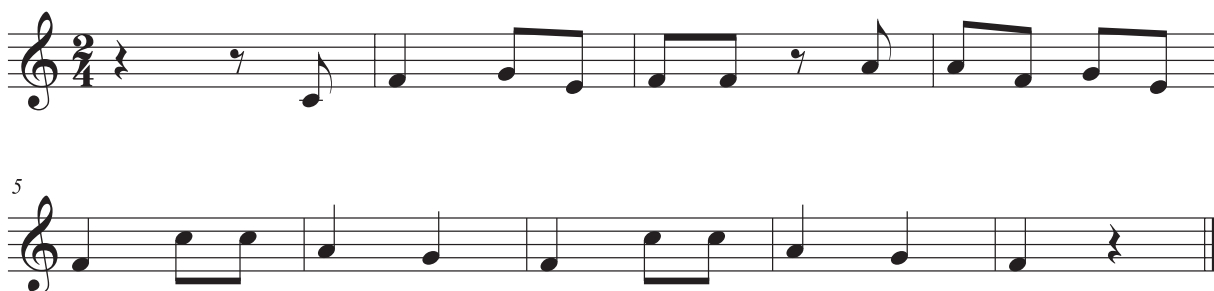
Descendent Ascendent Descendent Ascendent Ascendent Descendent

Activitat 7.– Escriure notes amb línies addicionals que sobreïsquen del pentagrama per la part superior i inferior.

Solució: Aquest exercici presenta múltiples solucions. (Consultar pàgina 14).

Activitat 8.– Traslladar les notes al pentagrama i entonar el fragment.

Solució:

■ PÀGINA 41

INSTRUMENTS: La veu

- Llegir la informació.
- Ampliar d'altres fonts.
- Escoltar en el cd, **pista 33**, la cançó O SOLE MIO! i cantar-la.

■ PÀGINA 42

Activitat 2.– Observar i comentar cada un dels dibuixos.

Activitat 3.– Assenyalar les accions que són perjudicials per a la salut.

Solució:

■ PÀGINA 43

RACÓ HISTÒRIC.

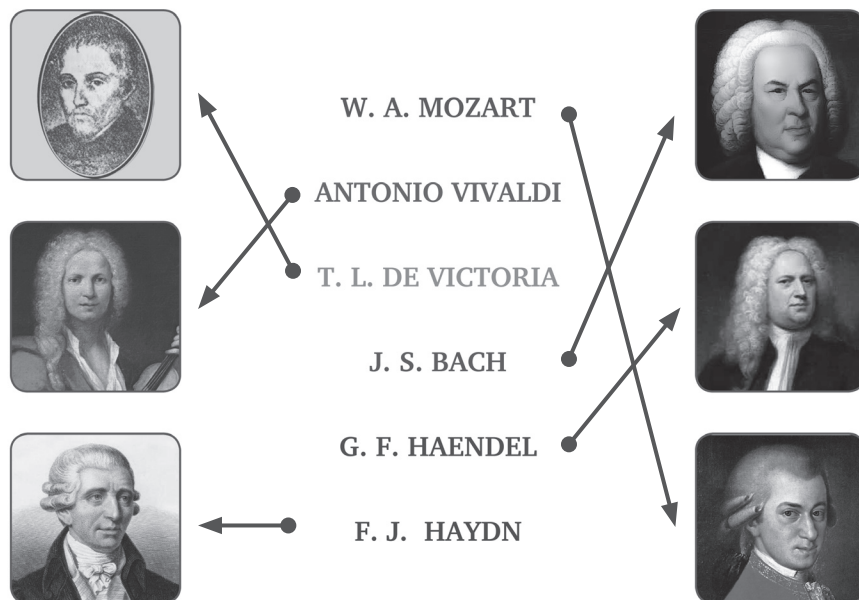
- Llegir i comentar el text referent al compositor Ludwig Van Beethoven.

Activitats complementàries:

- Ampliar la biografia de Beethoven amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- En la **pista 34** podran escoltar un fragment de la SIMFONIA NÚM. 9 "CORAL", Final *Allegro* Assai de Beethoven.

Activitat 1.— Recordar els compositors estudiats unint cada foto amb el seu nom.

Solució:

Activitat 2.— Completar la frase.

Solució: Els compositors que van perdre la vista o l'oïda van ser: Ludwig Van Beethoven, Johann Sebastian Bach i Georg Friedrich Haendel.

■ PÀGINA 44

Activitat 1.— Escollir el cd, **pista 35**, per al pentagrama A i **pista 36** per al B, i completar els pentagrames.

Solució:

(pista 35)

(pista 36)

Activitat 3.— Rodejar els puntets i calderons de l'exercici 1.

Solució:

Activitat 4.– Interpretar amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 37**, la cançó EL FESTIVAL de M.A. Ibiza.

■ PÀGINA 45

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la comunitat d'Aragó amb la cançó LA MANZANA NACIÓ VERDE.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Aragonesa en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 38**.

Activitat 3.– Quines notes formen la cançó?

Solució:

Activitat 4.– Solució:

The musical score is written in 3/4 time and consists of four staves. The tempo markings are **Allegro** (measures 1-7), **Moderato** (measures 15-22), and **Allegro** (measures 37-44). The dynamic markings are **f** (measures 15-22) and **accel.** (measures 37-44). The score includes color-coded notes: **verd** (green), **blau** (blue), and **taronja** (orange). The notes are grouped into measures, with some measures containing triplets (3) or other rhythmic patterns. The score also includes a key signature change from one sharp (F#) to two sharps (F# and C#) at measure 23.

■ PÀGINA 46

LLENGUATGE MUSICAL: Explicar la fracció que representa el compàs i la funció que exerceix.

Activitat 1.– Analitzar compassos.

Solució:

The diagram illustrates the relationship between time signatures and note values. It shows two columns of time signatures and their corresponding note values in boxes:

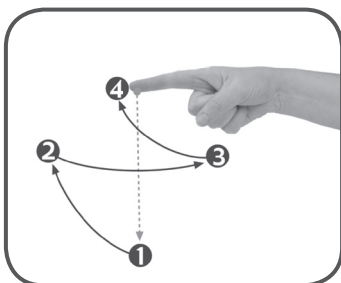
- 2 U.T. 4 U.C.** (2 U.T. = 4 U.C.)
- 3 U.T. 4 U.C.** (3 U.T. = 4 U.C.)

The note values are represented by a quarter note (U.T.) and a half note (U.C.).

■ PÀGINA 47

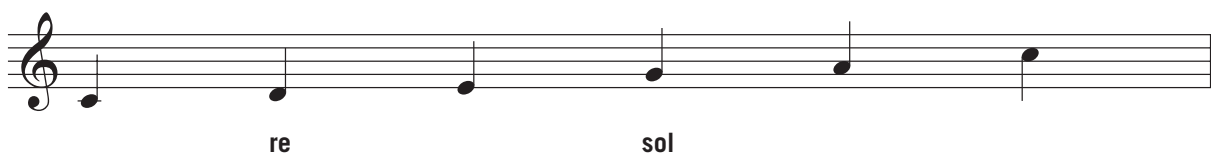
Activitat 2.– Assenyalar l'esquema que represente el $\frac{4}{4}$.

Solució:

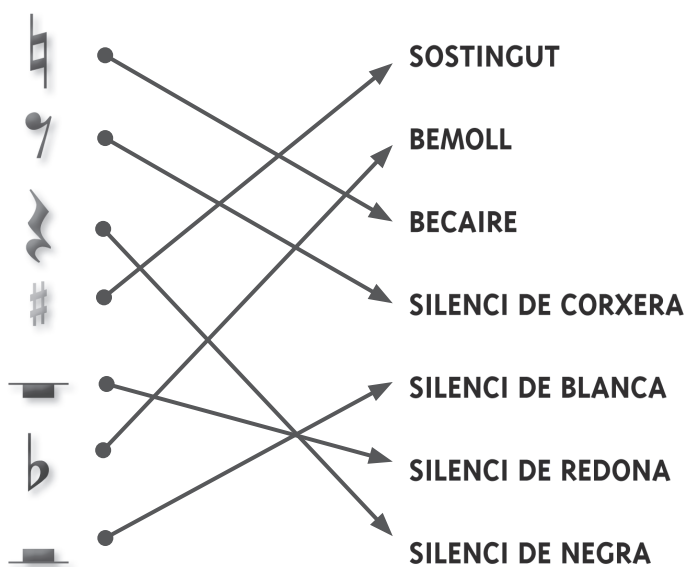
Activitat 3.– Escriure les notes que falten per a completar l'escala pentatònica.

Solució:

Activitat 4.– Unir amb fletxes cada símbol amb el seu nom.

Solució:

■ PÀGINA 48

Activitat 5.– Completar els pentagrames. Aquesta activitat presenta diverses solucions. Presentem una possible solució.

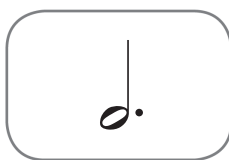

Activitat 6.– Dibuixar i escriure el nom dels signes de prolongació.

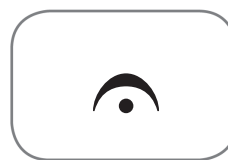
Solució:

Lligadura

Puntet

Calderó

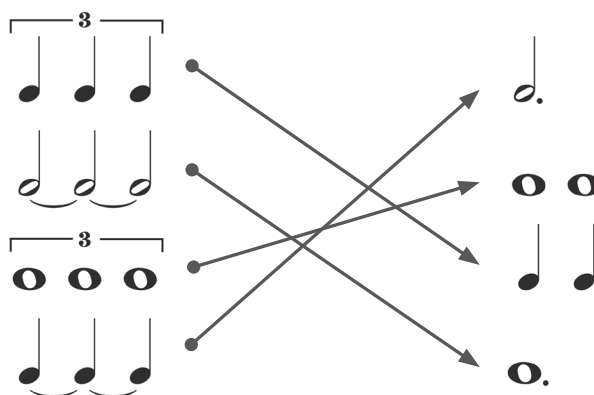
Activitat 7.– Escriure l'escala de DO i encerclar les notes que no apareixen en la pentatònica.

Solució:

Activitat 8.– Unir amb fletxes.

Solució:

■ PÀGINA 49

INSTRUMENTS: La veu i la seua classificació.

- Llegir la informació.
- Ampliar la informació de cada veu a través de diferents fonts.
- Buscar cantants destacats de cada una de les tertúlies en fotos i gravacions.
- Buscar gravacions sobre les veus i escoltar-les.

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 39**, i reconèixer auditivament les veus.

Solució:

	SOPRANO	CONTRALT	TENOR	BAIX
1				X
2			X	
3	X			
4		X		

Activitat 2.– Buscar el nom de les quatre veus.

Solució:

Q	I	L	B	V	D	S	Ñ	Z	X
V	O	C	S	X	I	A	B	D	E
L	N	C	R	V	Q	J	K	L	I
C	A	D	O	W	L	Ñ	O	P	Q
T	R	V	N	A	Z	X	U	U	J
Q	P	W	E	R	T	Y	U	N	M
C	O	N	T	R	A	L	T	P	V
V	S	Q	D	G	F	H	J	K	L

Activitat 3.– Entonar el fragment realitzant totes les indicacions de *tempo* i intensitat. També es pot tocar amb la flauta.

■ PÀGINA 50

Activitat 4.– Escoltar el cd, **pista 40**, i assenyalar l'instrument que sone.

Solució:

						
1			X			
2	X					
3					X	
4		X				
5				X		X

Activitat 5.– Escriure com s'interpretaria el fragment i entonar-lo.

■ PÀGINA 51

RACÓ HISTÒRIC.

- Llegir i comentar el text referent al Romanticisme i al compositor espanyol Francisco Asenjo Barbieri.

Activitats complementàries:

- Llegir les característiques generals del Romanticisme i ampliar-les amb altres informacions, ja siguin d'enciclopèdies, Internet, etc.
- Buscar material audiovisual per a estudiar l'època.
- Ampliar la biografia del compositor.
- En la **pista 41** podran escoltar un fragment de “El barberillo de Lavapiés”, seguidilles Manxegues del compositor (Francisco A. Barbieri).

Activitat 1.– Seguint la pista, assenyalar la pintura que corresponga al Romanticisme.

Solució: La segona pintura.

Activitat 2.– Completar la taula amb els compositors estudiats.

Solució:

RENAIXEMENT	BARROC	CLASSICISME	ROMANTICISME
Tomás Luis de Victoria	Johann Sebastian Bach Antonio Vivaldi Georg Friedrich Haendel	Franz Joseph Haydn Wolfgang Amadeus Mozart Ludwig van Beethoven	Francisco Asenjo Barbieri

■ PÀGINA 52

Activitat 1.– Activitat lliure.

Activitat 2.– Tocar amb la flauta cada cançó i endevinar-ne el títol.

Solució: Primer títol: El *Blues* de Marfil

Segon títol: Oh! When The saints.

Tercer títol: El festival.

■ PÀGINA 53

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

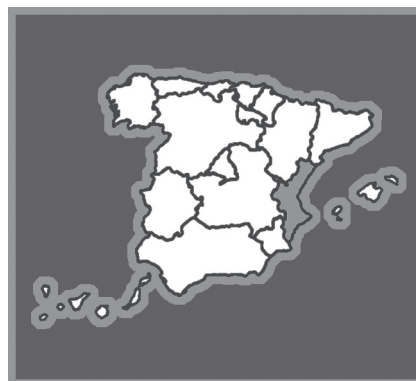
Presentem la Comunitat Valenciana amb la marxa RAMONET.

Activitat complementària:

- Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Valenciana en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 42.**

Activitat 3.– Quin estil de música presenta la cançó?

Solució: Marxa.

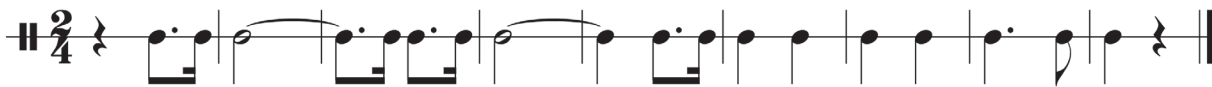
Activitat 4.- Quines notes componen la cançó?

Solució:

Activitat 5.– Escriure els ritmes que utilitza.

Solució:

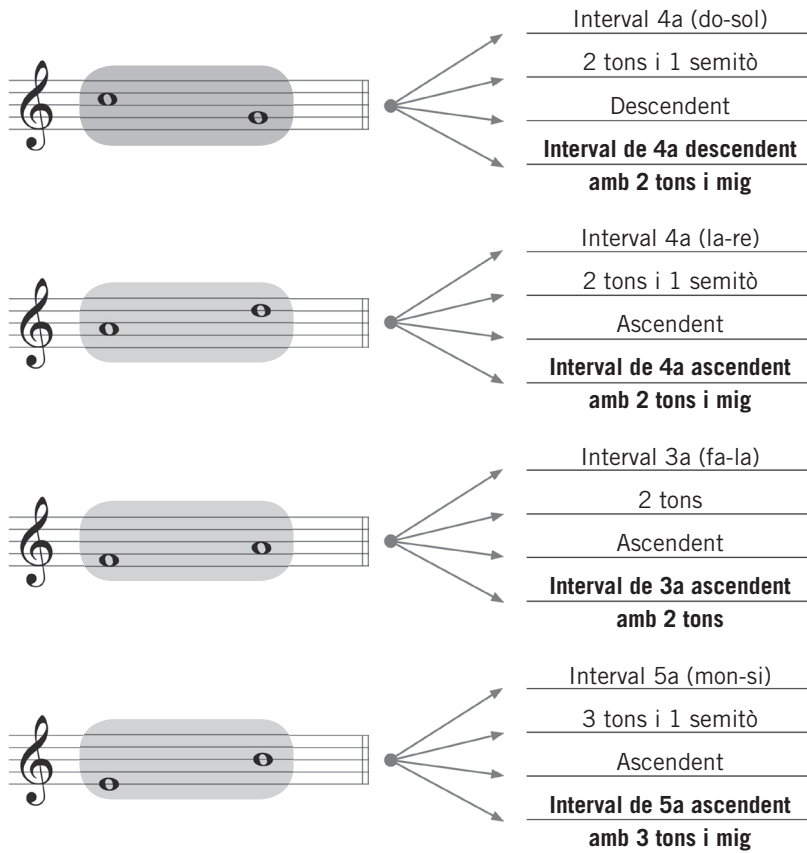

■ **PÀGINA 55**

LLENGUATGE MUSICAL. Explicar com s'analitzen els intervals.

Activitat 1.– Analitzar els intervals.

Solució:

Activitat 2.– Encerclar de blau els intervals ascendents i de roig els descendents.

Solució: Blau: el 2n, el 3r i el 4t.

Roig: el 1r.

Activitat 3.– Analitzar cada interval i ratllar els que no estiguen correctes.

Solució:

3a ascendent	5a descendent	6a ascendent	2a descendent	8a descendent
1 to/1 semitò	3 tons/1 semitò	5 tons	1 to	5 tons/2 semitons

■ PÀGINA 56

Activitat 4.– Assenyalar la distància correcta.

Solució:

MI	i	FA	▶	1 to	1 semitò
SOL	i	LA	▶	1 to	1 semitò
SI	i	DO	▶	1 to	1 semitò
RE	i	MI	▶	1 to	1 semitò
DO	i	RE	▶	1 to	1 semitò
FA	i	SOL	▶	1 to	1 semitò

Activitat 5.– Assenyalar els tons i semitons de cada interval.

Solució:

■ PÀGINA 57

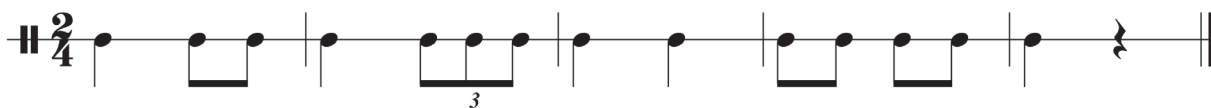
INSTRUMENTS: La dolçaina

- Llegir la informació i ampliar-la d'altres fonts.
- Escoltar el timbre de la dolçaina en el cd, **pista 43**.

Activitat 1.– Escoltar el cd, **pista 44**, i escriure l'instrument que sona.

- Solució:**
1. BATERIA
 2. DOLÇAINA
 3. GUITARRA
 4. TROMBÓ
 5. VIOLONCEL
 6. OBOÉ
 7. ACORDIÓ
 8. ARPA

Activitat 2.– Escoltar el cd, **pista 45**, i escriure el ritme que sona.

Activitat 3.– Escoltar el cd, **pista 46**, i escriure les notes que sonen en forma de redones.

Activitat 4.– Traslladar les notes anteriors al ritme de l'exercici 2.

Solució:

Activitat 5.– Entonar i tocar amb la flauta el fragment anterior.

■ PÀGINA 58

Activitat 6.– Esbrinar els instruments que toquen. Dibuixar el que corresponga i escriure el nom.

Solució: Guitarra elèctrica, caixa, flauta travessera, violí, trompeta.

Activitat 7.– Escriure en 2 columnes els instruments anteriors i les famílies a què pertanyen.

Solució:

- Guitarra elèctrica: encara que és un instrument de corda pertany als instruments elèctrics.
- Caixa: percussió.
- Flauta travessera: vent-fusta.
- Violí: corda fregada.
- Trompeta: vent-metall.

Activitat 4.– Interpretar amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 48** la cançó de bressol de Brahms.

■ PÀGINA 61

CANÇONS POPULARS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

Presentem la Comunitat Gallega amb la cançó NAVEIRA DO MAR.

Activitat complementària:

– Buscar informació sobre la comunitat a través d'enciclopèdies, Internet, audiovisuals, etc.

Activitat 1.– A fi que coneguen la situació geogràfica de cada comunitat, pintar la Comunitat Gallega en el mapa.

Solució:

Activitat 2.– Solfejar la cançó i interpretar-la amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 49**.

Activitat 3.– Escriure com s'interpretaria la cançó realitzant els símbols de % a fi.

Solució:

Andante

11

f

19

29

mf

45

54

■ PÀGINA 62

Activitat 1.– Escriure el compàs en cada fragment musical.

Solució: A) Compàs de 2 per 4.
B) Compàs de 3 per 4.
C) Compàs de 4 per 4.

Activitat 2.– Analitzar els compassos.

Solució:

3 UT
4 UC

2 UT
8 UC

4 UT
4 UC

3 UT
2 UC

Activitat 3.– Escriure vertader o fals.

Solució:

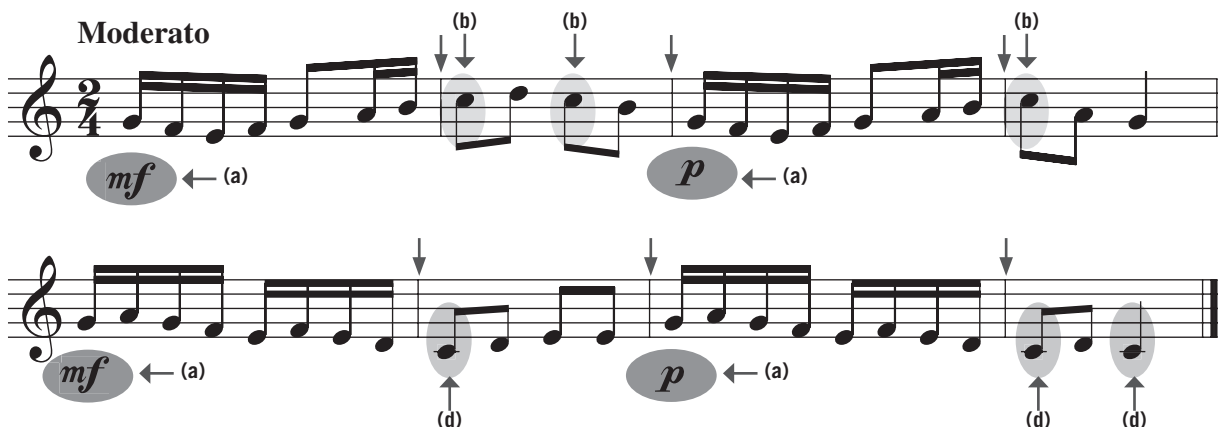
- ☐ **F** 1. Les línies addicionals divideixen els compassos.
- ☐ **V** 2. La unitat de compàs del tres per quatre és la blanca amb puntet.
- ☐ **V** 3. Les línies addicionals formen part de les notes que es col·loquen fora del pentagrama.
- ☐ **F** 4. La dolçaina és un instrument de corda.
- ☐ **F** 5. El metrònom és un instrument típic dels xinesos.

■ PÀGINA 63

Activitat 4.– Seguir les instruccions.

Solució:

Moderato

- a) Marquem amb color roig la intensitat.
- b) Marquem amb color taronja les notes do_4 .
- c) Hi ha 28 semicorxeres.
- d) Marquem amb color roig les notes que tenen línies addicionals.
- e) Hi ha 14 corxeres.
- f) El fragment està escrit en un compàs de dos per quatre.
- g) Marquem amb una fletxa la situació de les línies divisòries.
- h) El fragment està compost per 8 compassos.

Activitat 5.— Escriure el nom de les alteracions i la funció que hi exerceixen.

Solució:

SOSTINGUT
Apuja mig to a
la nota que acompanya

BEMOLL
Baixa mig to a
la nota que acompanya

SOSTINGUT
Anul·la l'efecte de les
anterioris

Activitat 6.— Completar escrivint la nota o el seu nom segons corresponga.

Solució:

do₃ sol mi₄ re₄ do₄ sol₄

si₂ si₃ la fa₃ fa₄ re₃

■ PÀGINA 64

INSTRUMENTS: La gaita

- Llegir la informació addicional.
- Ampliar la informació d'altres fonts.
- Buscar audiovisuals on aparega la gaita.
- Escoltar el seu timbre en el cd, **pista 50**.

Activitat 1.— Solfejar i interpretar amb la flauta i l'acompanyament instrumental del cd, **pista 51**, la cançó TOCA AMB LA GAITA de M.A. Ibiza.

Activitat 2.– Buscar el nom dels 8 instruments que formen el quintet de vent i el quintet de metall. Recordar cada un d'ells.

EI QUINTET DE VENT està format per:

- Flauta
- Oboé
- Clarinet
- Trompa
- Fagot

EI QUINTET DE METALL està format per:

- 2 trompetes
- Trompa
- Trombó
- Tuba

Solució:

